

Beleidsplan 2026–2031

Protestantse Begraafplaats Charlois

Voorwoord

De Stichting Protestantse Begraafplaats Charlois staat voor de opgave om haar historische en maatschappelijke taak ook in de toekomst duurzaam te kunnen blijven vervullen. De begraafplaats vormt al generaties lang een plaats van rust, herinnering en verbondenheid voor inwoners van Rotterdam-Zuid en omgeving.

De maatschappelijke context waarin de stichting opereert verandert echter ingrijpend. Het aantal traditionele begravingen neemt af, onderhoudskosten stijgen en de verwachtingen van nabestaanden veranderen. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan duurzame en natuurlijke vormen van begraven.

In dit beleidsplan wordt richting gegeven aan de ontwikkeling van de begraafplaats voor de komende jaren. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op toekomstbestendig beheer, financiële continuïteit, onderhoudsarm terreinbeheer, versterking van het onderhoudsfonds en het ontwikkelen van nieuwe vormen van begraven, waaronder natuurgericht begraven.

Het bestuur spreekt met dit beleidsplan de ambitie uit om de Protestantse Begraafplaats Charlois te behouden als een waardige, financieel gezonde en maatschappelijk relevante begraafplaats voor toekomstige generaties.

1. Inleiding

De Protestantse Begraafplaats Charlois vervult een belangrijke functie binnen Rotterdam-Zuid. De begraafplaats is niet uitsluitend een voorziening voor begraven, maar ook een plaats van herinnering, bezinning en rust in een sterk verstedelijkte omgeving.

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het bestaande exploitatiemodel onder druk staat. Het aantal begravingen daalt structureel, terwijl de onderhoudsverplichtingen voor lange tijd doorlopen. Hierdoor ontstaat spanning tussen inkomsten, beheerlasten en de noodzakelijke instandhouding van de begraafplaats.

Het bestuur acht het daarom noodzakelijk om een integrale beleidsvisie vast te stellen voor de periode 2026–2031. Dit beleidsplan biedt een samenhangend kader voor bestuurlijke keuzes, investeringen, exploitatie en terreinbeheer. Tevens vormt het document een leidraad voor de dagelijkse uitvoering en de financiële planning.

Het beleidsplan sluit aan op de statutaire doelstelling van de stichting: het beheren, exploiteren en in stand houden van de Protestantse Begraafplaats Charlois, met behoud van haar protestantse identiteit en maatschappelijke betekenis.

2. Identiteit en maatschappelijke opdracht

De Protestantse Begraafplaats Charlois is geworteld in de protestantse traditie. Deze identiteit komt tot uitdrukking in de wijze waarop wordt omgegaan met overledenen, nabestaanden, terreinbeheer en dienstverlening.

De stichting wil een omgeving bieden waarin eerbied, rust, waardigheid en zorgvuldigheid centraal staan. Tegelijkertijd staat de begraafplaats open voor mensen van uiteenlopende achtergronden, mits de rust en het karakter van de begraafplaats worden gerespecteerd.

De maatschappelijke functie van de begraafplaats neemt toe. In een stedelijke omgeving vormt het terrein een groene en rustige plek die betekenis heeft voor bezoekers, nabestaanden en omwonenden. De stichting ziet het als haar verantwoordelijkheid om deze bijzondere functie duurzaam te behouden.

Daarbij worden de volgende kernwaarden gehanteerd:

- waardigheid;
- respect;
- duurzaamheid;
- gastvrijheid;
- betrouwbaarheid;
- zorgvuldig beheer.

De begraafplaats onderscheidt zich bovendien door haar rustige karakter, de historische verbondenheid met Charlois en de mogelijkheid tot langdurige grafrust.

3. Analyse van ontwikkelingen

De uitvaartbranche bevindt zich in een periode van structurele verandering. Het percentage crematie is in de afgelopen jaren toegenomen (het lijkt zich nu te stabiliseren), terwijl het aantal traditionele begravingen afneemt. Hierdoor neemt de concurrentie tussen begraafplaatsen toe en worden exploitatiemodellen kwetsbaarder.

Daarnaast veranderen de wensen van nabestaanden. Er is meer behoefte aan persoonlijke invulling van uitvaarten, duurzame oplossingen en natuurlijke vormen van begraven. Nabestaanden verwachten tevens een professionele dienstverlening en heldere communicatie.

Ook de financiële context verandert. Personeelskosten, onderhoudslasten en energiekosten nemen toe. Tegelijkertijd blijven de inkomsten onzeker. Voor begraafplaatsen met langdurige

onderhoudsverplichtingen vraagt dit om een fundamentele herbezinning op exploitatie en beheer.

De Protestantse Begraafplaats Charlois beschikt over een sterk fundament, maar kent tegelijkertijd belangrijke aandachtspunten:

- een onderhoudsfonds dat versterking behoeft;
- een terreinindeling die deels onderhoudsintensief is waardoor de onderhoudslasten relatief hoog zijn;
- beperkte bekendheid in de regio.

Het bestuur concludeert dat een toekomstbestendige koers noodzakelijk is om de continuïteit van de begraafplaats duurzaam te waarborgen.

4. Strategische koers 2026–2031

Voor de komende beleidsperiode kiest het bestuur voor een koers die gericht is op financiële stabiliteit, duurzaam beheer en gecontroleerde vernieuwing.

De strategische koers rust op vijf pijlers:

1. Financieel herstel en versterking van het onderhoudsfonds;
2. Onderhoudsarm en duurzaam terreinbeheer;
3. Ontwikkeling van nieuwe vormen van begraven;
4. Verbetering van dienstverlening en bekendheid;
5. Professionalisering van de organisatie.

Binnen deze koers wordt nadrukkelijk gekozen voor een realistische en gefaseerde aanpak. Investerings worden gekoppeld aan financiële haalbaarheid en exploitatieverbetering. Het bestuur kiest daarbij voor beheerste ontwikkeling boven grootschalige uitbreiding.

De komende jaren zal nadrukkelijk worden gestuurd op verlaging van structurele lasten en versterking van de financiële weerbaarheid van de stichting.

5. Financieel herstel en onderhoudsfonds

De financiële continuïteit van de stichting vormt een centraal aandachtspunt in deze beleidsperiode. De langjarige onderhoudsverplichtingen brengen aanzienlijke risico's met zich mee wanneer inkomsten uit nieuwe uitgaven teruglopen.

Het onderhoudsfonds heeft als doel om toekomstig onderhoud van terrein, graven en voorzieningen duurzaam te kunnen bekostigen. Uit analyse blijkt echter dat de huidige omvang van het fonds onvoldoende zekerheid biedt op zeer lange termijn.

Het bestuur kiest daarom voor een beleid gericht op:

- structurele versterking van het onderhoudsfonds;

- verbetering van kostendekkendheid;
- beperking van onderhoudslasten;
- gefaseerde investeringen;
- periodieke herijking van tarieven.

Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze nieuwe grafvormen en exploitatiemodellen kunnen bijdragen aan een stabielere inkomstenstructuur.

De financiële administratie zal verder worden geprofessionaliseerd, zodat beter inzicht ontstaat in:

- langjarige verplichtingen;
- onderhoudskosten;
- exploitatieontwikkeling;
- investeringsruimte;
- risico's.

Jaarlijks zal een actualisatie plaatsvinden van de meerjarige financiële prognose.

6. Onderhoudsarm en duurzaam beheer

Het terreinbeheer van de begraafplaats vraagt om een toekomstbestendige aanpak. Het huidige onderhoudsniveau brengt relatief hoge structurele kosten met zich mee.

Het bestuur kiest daarom voor een geleidelijke transitie naar onderhoudsarm en duurzaam beheer. Daarbij blijft het waardige karakter van de begraafplaats uitgangspunt.

Maatregelen die in de komende jaren worden onderzocht of ingevoerd zijn onder meer:

- toepassing van onderhoudsarme beplanting;
- vermindering van onderhoudsgevoelige vakken;
- herinrichting van delen van het terrein;
- gebruik van duurzame materialen;
- efficiëntere (her)inrichting van vakken.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt nadrukkelijk gekeken naar:

- beheerkosten op lange termijn;
- klimaatbestendigheid;
- biodiversiteit;
- waterhuishouding;
- toegankelijkheid voor bezoekers.

Het bestuur streeft naar een terrein dat zowel waardig als beheersbaar is, met lagere structurele onderhoudslasten en een duurzame uitstraling.

7. Ontwikkeling van natuurgericht begraven

De stichting ziet kansen in het aanbieden van nieuwe vormen van begraven die aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende wensen van nabestaanden.

In de komende beleidsperiode wordt daarom ingezet op de ontwikkeling van een natuurgericht grafveld. Hierbij wordt gedacht aan graven met een uitgiftetermijn van 30 jaar (mogelijkheid tot verlenging van 10 jaar), passend binnen een groene en natuurlijke inrichting.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- een natuurlijke uitstraling;
- beperkte grafmarkering;
- ecologisch verantwoord beheer;
- rust en eenvoud;
- onderhoudsarme inrichting.

Met deze ontwikkeling wil de stichting:

- inspelen op veranderende maatschappelijke wensen;
- nieuwe doelgroepen aanspreken;
- de exploitatie versterken;
- bijdragen aan duurzaam terreinbeheer.

De uitwerking van deze plannen zal gefaseerd plaatsvinden, waarbij zowel financiële haalbaarheid als regelgeving zorgvuldig worden betrokken.

8. Dienstverlening en gastvrijheid

De kwaliteit van dienstverlening blijft een kernwaarde binnen de stichting. Nabestaanden bevinden zich tijdens een uitvaartproces vaak in een emotioneel kwetsbare situatie. Zorgvuldigheid, duidelijkheid en betrokkenheid zijn daarom essentieel.

De stichting streeft naar:

- professionele begeleiding;
- duidelijke communicatie;
- gastvrije ontvangst;
- respectvolle uitvoering van uitvaarten.

Ook de samenwerking met uitvaartondernemers wordt verder versterkt. Daarbij wordt ingezet op heldere afspraken, goede bereikbaarheid en efficiënte samenwerking.

De kapel en ontvangstruimte behouden een belangrijke functie binnen de dienstverlening. Waar mogelijk worden verbeteringen aangebracht die bijdragen aan sfeer, comfort en functionaliteit.

Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze digitale dienstverlening kan worden uitgebreid, bijvoorbeeld via online informatievoorziening en digitale communicatie met rechthebbenden.

9. Organisatie en Governance

Goed bestuur en transparante besluitvorming zijn essentieel voor de continuïteit van de stichting.

Het bestuur blijft eindverantwoordelijk voor:

- strategie;
- financieel beleid;
- toezicht;
- risicobeheersing;
- naleving van wet- en regelgeving.

De dagelijkse uitvoering ligt bij de beheerorganisatie. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op professionalisering van processen, taakverdeling en administratieve ondersteuning.

In deze beleidsperiode wordt extra aandacht besteed aan:

- actualisatie van reglementen;
- privacy en AVG-compliance;
- archivering en documentbeheer;
- deskundigheidsbevordering;
- continuïteit van bestuur en beheer.

Daarnaast wordt onderzocht hoe vrijwilligers ook in de toekomst betrokken kunnen blijven bij de begraafplaats en haar dienstverlening.

10. Digitalisering en administratie

De huidige administratieve systemen dienen in continuïteit aan te sluiten bij de eisen van deze tijd. Digitalisering is noodzakelijk om de kwaliteit van beheer en dienstverlening te verbeteren.

De stichting zal daarom investeren in:

- betere archivering;
- digitale plattegronden;
- beveiliging van persoonsgegevens.

Het doel hiervan is:

- vermindering van foutgevoeligheid;
- betere informatievoorziening;
- efficiëntere processen;
- ondersteuning van beleidssturing.

Digitalisering moet bijdragen aan zowel professionalisering als kostenbeheersing.

11. Communicatie en positionering

De Protestantse Begraafplaats Charlois wil haar zichtbaarheid en herkenbaarheid versterken.

Daarbij wordt ingezet op:

- actualisatie van de website;
- betere informatievoorziening;
- versterking van contacten met kerken en uitvaartondernemers;
- heldere communicatie over mogelijkheden en tarieven.

De begraafplaats profileert zich als:

- een waardige protestantse begraafplaats;
- een groene en rustige locatie;
- een betaalbaar alternatief voor crematie;
- een locatie met ruimte voor traditionele én natuurgerichte vormen van begraven.

Communicatie zal zich nadrukkelijk richten op betrouwbaarheid, rust en kwaliteit.

12. Uitvoeringsagenda

Om uitvoering te geven aan dit beleidsplan wordt een gefaseerde aanpak gehanteerd.

2026:

- herijking tarievenstructuur;
- onderzoek natuurgericht grafveld;
- actualisatie reglementen;
- herijking correspondentie en communicatiebeleid

2027:

- koppelen plattegrond aan administratiesysteem
- eerste fase onderhoudsarm beheer;
- starten natuurgericht begraven.

2028:

- evaluatie onderhoudskosten;
- verdere professionalisering exploitatie.

2029–2031:

- verdere uitbouw duurzame exploitatie;
- evaluatie beleidsdoelen;
- actualisatie meerjarenbeleid.

Het bestuur rapporteert jaarlijks over de voortgang van de uitvoering.

13. Slotbeschouwing

Met dit beleidsplan kiest de Stichting Protestantse Begraafplaats Charlois voor een toekomstgerichte koers waarin waardigheid, duurzaamheid en financiële continuïteit hand in hand gaan.

De stichting realiseert zich dat de maatschappelijke context blijft veranderen. Juist daarom is het noodzakelijk om tijdig keuzes te maken die bijdragen aan een gezonde exploitatie en een beheersbare toekomst.

Door in te zetten op onderhoudsarm beheer, versterking van het onderhoudsfonds, professionalisering van de organisatie en ontwikkeling van nieuwe vormen van begraven, wil de stichting haar bijzondere plaats binnen Rotterdam-Zuid behouden.

Het bestuur spreekt de wens uit dat de Protestantse Begraafplaats Charlois ook in de toekomst een plaats mag blijven van rust, herinnering en respect voor allen die er hun laatste rustplaats vinden.